

Nr 356

Av herr Olsson, Johan, m. fl., om statsbidrag till vissa statskommunala beredskapsarbeten.

Lika lydande med motion nr 786 i Andra kammaren)

Trots att konjunkturläget nu betraktas som gott, kvarstår fortfarande stora brister i fråga om sysselsättningsmöjligheterna. Särskilt gör sig denna situation påmind utanför storstadsområdena. Stora regionala olikheter utgör ett karakteristiskt drag i konjunkturbilden. Det finns fortfarande ett stort antal arbetslösa, främst i skogslänen. Dessutom redovisas en mycket omfattande dold arbetslöshet. Tillräckliga valmöjligheter i fråga om lämpligt arbete saknas på många orter. Framför allt är detta fallet på mindre platser och på orter med ensidigt näringsliv, där alla arbetstillfällen som står till buds finns endast inom ett eller ett par företag.

Kommunerna har ett betydande intresse av att i sin planering och serviceverksamhet bidra till en förbättring av dessa förhållanden. Genom att skapa ett rikt differentierat näringsliv, som dels ger ökad valfrihet i sysselsättningen, dels ger en ökad service till kommuninvånarna, tillföres orten en betydande trivselsfaktor.

En av förutsättningarna för att lyckas i denna målsättning är en väl utbyggd småindustri i olika branscher. Denna minskar ensidigheten i näringslivet och därmed också konjunktürkänsligheten. Därför är det angeläget även från arbetsmarknadspolitiska synpunkter att denna småindustri har god tillgång till lämpliga och välbelägna lokaler. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt dessa frågor, t. ex. vid saneringar i stadsområden, om man skall finna alternativa och jämbördiga lägen för de företag som tvingas flytta.

Åtskilliga städer och landskommuner har i det syfte som anges ovan medverkat till uppförande av s. k. verkstadshus, avsedda att utnyttjas kollektivt av flera företag. Detta ligger också inom kommunernas kompetens om byggnaderna avser tillgodoseende av lokal service. SHIO och AMS har medverkat i en undersökning angående erfarenheterna hittills av denna verksamhet. Av denna framgår att man på ett 70-tal orter uppfört olika typer av s. k. verkstadshus under 1960-talet.

Även i utlandet uppföres i stigande omfattning lokaler enligt dessa principer. Erfarenheterna från verksamheten synes enligt undersökningen hittills ha varit goda.

Omsättningen har för flertalet företag visat en tillfredsställande ökning.

Lokalerna har inneburit rationella lösningar från såväl planerings- som miljösynpunkt samt för bästa utbyte av tillgängliga resurser. Enligt utredarna framstår verksamheten som ett vettigt alternativ att lösa många med småföretagen förknippade problem på ett för såväl företag som samhälle tillfredsställande sätt.

Det synes föreligga goda skäl att genom en större insats från staten, framför allt genom arbetsmarknadsstyrelsen, öka denna verksamhet, t. ex. genom beredskapsarbeten och bidrag till uppförande av lokaler. För närvarande är emellertid möjligheterna för staten att medverka oklara och mycket begränsade. Efter den 1 juli 1965 saknar kommuner möjlighet att som beredskapsarbeten uppföra byggnader för industri och hantverk — utom möjligen sådana som rymmer företagsamhet enbart för lokal service. För ekonomiskt goda lösningar krävs emellertid ofta att lokaler för både lokal service och mindre produktionsföretag inryms i samma verkstadshus.

Med nuvarande sysselsättningsmöjligheter på många orter finns det anledning undersöka varje möjlighet att skapa nya arbetstillfällen som samtidigt kan vara en lösning med positiva verkningar på längre sikt. Statsbidrag till kommuner som i form av statskommunala beredskapsarbeten eller på andra godtagbara sätt uppför lokaler för hantverks-, industri- och serviceföretag borde avse också byggnader som inrymmer lokaler utöver sådana för lokal service, t. ex. mindre produktionsföretag. Därigenom skulle verksamheten kunna vidgas och få ett arbetsmarknadspolitiskt element, varigenom kommunerna kunde göra en mer aktiv insats för att stimulera sysselsättningen. Statsmakterna har undantagsvis medgivit att sådana byggnader fått uppföras som statskommunala beredskapsarbeten med ett visst bidrag från staten. Verksamheten synes ha varit av stort värde, och mycket goda skäl talar för att den utvidgas.

Vi finner det motiverat att statsbidrag utgår till kommuner som i form av statskommunala beredskapsarbeten eller på andra godtagbara sätt uppför lokaler för hantverks-, industri- och serviceföretag i syfte att verksamt bidra till en ökad sanering och förbättring av lokalbeståndet på orter där en mer utvecklad service och en mer differentierad arbetsmarknad är önskvärda.

1968 års lokaliseringsutredning föreslår i sitt betänkande »Lokaliserings- och regionalpolitik» att försök göres med s. k. industricentra, vilka skulle administreras av ett särskilt bolag. Förslaget förefaller intressant och bör förverkligas. I de orter där sådana försök görs uppnås det i motionen angivna syftet. Det är emellertid t. v. fråga om försöksverksamhet begränsad till ett fåtal orter. Därför är det angeläget att motionens förslag genomföres för att få till stånd goda industrilokaler i ett större antal orter. Om det sedan blir aktuellt med industricentra, kan av kommunen uppförda lokaler övertagas av industricenterbolaget.

Med hänvisning till det anförda hemställas,

att riksdagen måtte besluta att statsbidrag må kunna utgå till kommuner som i form av statskommunala beredskapsarbeten eller på annat lämpligt sätt uppför lokaler för hantverks-, industri- och serviceföretag i syfte att främja en utvecklad lokal service samt större valmöjligheter och en rikare tillgång på arbetstillfällen.

Stockholm den 27 januari 1970

Joh. A. Olsson (cp)

Stig Stefanson (fp)

T. V. Mattsson (cp)

Maj Pehrsson (cp)
